

Prøvehandlinger – igen og igen og igen!

Månedens lederrefleksion, marts 2017

Hvis du vil opnå et helt unikt resultat, må du prøve dig frem og turde lade prøvehandling følge på prøvehandling – igen og igen og igen!

Jeg har hen over vinteren haft mulighed for at observere prøveforløbet på teaterstykket Anna Karenina på Odense Teater. Det blev et helt unikt resultat! Stykket er instrueret af den anerkendte instruktør Jacob Schjødt, som jeg fik lov at følge fra den første læseprøve med skuespillerne til den færdige premiere.

Det er lærerigt at følge en leders arbejde i processen fra idé til færdigt produkt. Den første drøftelse med skuespillerne om personernes karakter og udtryk, afprøvning af hver scene enkeltvis i prøvelokale, sammenkædning af scenerne, iscenesættelse på scenen, paradeprøve med kostumer, teknisk prøve med fokus på lyd og lys og til sidst gennemspilning af det hele. Det er en formgivningsproces med en voksende intensitet over en periode på ca. 1½ måned.

Hver af processerne rummer i sig selv et stort antal afprøvninger. Lad mig give et eksempel fra iscenesættelsen af en bryllupsceremoni. Instruktøren starter med at placere de 10 skuespillere på scenen, sådan som han i udgangspunktet ønsker dem placeret i forhold til kulisserne, og lader dem derefter gennemspille scenen. Han har en idé om at bruge drejescenen under bryllupsceremonien og prøver næste gang at lade drejescenen køre samtidig. Det ender helt håbløst i forhold til kulisserne, der er nogle tynde frynsegardiner, der hænger ned og skaber problemer for skuespillerne. Han står længe og tænker, men vælger at arbejde videre med brug af drejescenen.

Og nu følger et afprøvningsforløb, hvor han over yderligere 8 gennemspilninger systematisk arbejder med én ting ad gangen. Først en ny placering på drejescenen, så en naturlig bevægelse gennem frynsegardinerne ved at åbne op med hænderne, derefter placeringen af en af skuespillerne, der har en monolog under ceremonien, så en anden skuespillers placering og replik, dernæst brugen af rekvisitter, bevægelse gennem frynserne ved scenens afslutning og til sidst skuespillernes exit fra scenen.

Efter hver gennemspilning giver instruktøren feedback både til hele holdet og til de skuespillere, som han har særligt fokus på i afprøvningen. Han lytter også til skuespillernes egne forslag f.eks. til måden at lade hænderne stryge langs med frynserne på i forbindelse med entré på scenen og lader det indgå i koreografien. Og på en time lykkes det ham at kvalificere skuespillernes individuelle og kollektive optræden fra at være et lidt uordentligt og rodet forsøg til at blive en sammenhængende og udtryksfuld scenisk oplevelse.

Efter at Otto Scharmer for nogle år siden introducerede begrebet 'prototyper' i sin 'Teori U', er det blevet udbredt at tale om prøvehandlinger og lave processer med prøvehandlinger og prototyper i det organisatoriske arbejde. Prøvehandlinger er kernen i aktionslæringsforløb, hvor grundtanken er, at vi lærer ved at afprøve forskellige metoder og tilgange, for derefter at reflektere over dem, lære af dem og så lave nye afprøvninger.

I hverdagen foregår sådanne processer oftest over længere perioder, derfor er det meget inspirerende at se aktionslæringsprincipperne ført ud i livet i en kunstnerisk kontekst over ganske kort tid og opleve, hvor stor effekt de har. Jeg tror, at vores læringskurver kunne blive endnu stejlere og vores muligheder for at opnå helt unikke resultater endnu større – både som ledere og som organisationer – hvis vi tør introducere endnu flere prøvehandlinger og åbne op for at 'instruere' processer med endnu flere afprøvninger – igen og igen og igen!

God prøvelyst!

Reflex

Svendsagervej 72

5240 Odense NØ

+45 2178 5767

reflex@pc.dk

Månedens inspiration

Ledelse fra scenekanten

Den bedste inspiration fra teatrets verden er helt sikkert at gå ind og overvære en teaterprøve. Teatrene er blevet gode til at åbne deres prøveforløb, så det ind imellem er muligt at overvære en prøve og møde instruktøren og/eller nogle af skuespillerne. Kig efter i sæsonprogrammer, på hjemmesider eller forespørg om muligheden på et teater.

Det er ikke meget litteratur, der kobler ledelse med teatrets erfaringer med instruktion og iscenesættelse. Men det findes. Jeg har lyst til at anbefale en lille praktisk

bog, der hedder 'Ledelse fra scenekanten', og som er skrevet af Morten Svalgaard Nielsen.

Formålet med bogen er at guide og inspirere ledere i deres arbejde med formidling. Den introducerer en række af de gængse og kendte ledelsesmodeller og teorier og kobler dem med erfaringer fra teaterverdenens arbejde med iscenesættelse. Det er en meget konkret og praktisk bog med mange illustrationer, tegninger og øvelser.

Månedens lederrefleksion udsendes til ledere og konsulenter, der beskæftiger sig med ledelse og ledelses-refleksioner.

Du skal være velkommen til at sende **Månedens lederrefleksion** videre til andre, der kan få glæde af den. Nye læsere kan komme på mailing-listen ved at sende en mail til Reflex. Ønsker du *ikke* at modtage **Månedens lederrefleksion**, giver du blot besked pr. mail, så vil du blive slettet af listen.

Mvh. Lars Peter Nielsen, reflex@pc.dk